

Er zitten eind juli mooie knollen onder de stam Mustang, een roodschillige aardappelras bedoeld voor de verwerking tot chips.

‘Inhoud belangrijker dan

Anselm Claassen maakt zich zorgen. De pootaardappelteler in het Groningse Vierhuizen vindt dat de inwendige kwaliteit van het Nederlandse pootgoed heeft

te lijden van de aandacht voor het perfecte uiterlijk. „Met waterzakken verspelen we onze exportpositie.”

Door: Harma Drenth
Fotografie: Ruben Meijerink

De eerste handgerooide aardappelen liggen nog maar net in de schuur, ondanks dat de adviesdata voor loofdoding al meer dan een maand zijn verstreken. De data waren eerder dan vorig jaar, maar al vroeg in het seizoen kwamen veel luizen voor en was de virusdruk hoog. „Het was een zachte winter, er is veel ongedierte overgebleven. Daar doe je niets aan”, zegt Claassen. „We hebben veel werk gehad aan het selecteren. En we hebben er bovenop gezeten met de luizenmiddelen.” De pootgoedteler wil niet te veel risico nemen met zijn hoogwaardig pootgoed, maar heeft toch de loofdoding uitgesteld tot na de adviesdata. „We willen ook wat kilo’s rooien.”

Maar door de nattigheid duurde het wel even voordat hij aan het rooien toekwam. De graanoogst liep vertraging op en bovendien was de pootgoedteler bezorgd over rotte knollen. Bij rooien onder natte omstandigheden zou de boel te veel versmeren.

De aardappeloogst begint elk jaar met het

'Met tere
juffers
haal je
jezelf
problemen
op de
hals'

goudgele schil'

rooien van de stammen geteeld uit miniknollen. Dat gebeurt met een voorraadrooier, waarna ze met de hand worden opgeraapt. Jaarlijks poot Claassen dertig- tot veertigduizend miniknollen uit. Zijn doel is om alle rassen uiteindelijk als driejarige stammen, klasse S, af te zetten. „Dat lukt niet altijd”, geeft de pootgoed-teler toe. In een jaar dat in de lagere klassen weinig pootaardappelen worden afgekeurd, is de afzetmarkt voor pootgoed klasse S kleiner. Maar vorig jaar was de situatie totaal anders. Toen waren de opbrengsten laag en zijn in de nacontrole bovendien veel partijen afgekeurd. Dat leidde tot een grote vraag naar de hogere klassen pootgoed. „De areaalplanners van de handelshuizen hebben er een behoorlijke kluit aan gehad om alles rond te krijgen.”

Van de 65 hectare pootaardappelen levert Claassen jaarlijks 13 hectare via Agrico aan Oostenrijkse telers. Het grootste ras in dat land is Ditta, een redelijk vaste tafelaardappel, vergelijkbaar met Nicola in Nederland. De Oostenrijkers vermeerderen het uitgangsmateriaal nog tweemaal. Het teeltgebied ligt tussen Wenen en de Tsjechische grens. Anderhal-

ve maand geleden heeft de akkerbouwer met eigen ogen de nateelt bekeken. „De gewassen stonden er mooi bij. De telers kunnen de virusdruk goed in de hand houden. Het heeft me verrast hoe kleinschalig de pootaardappelteelt daar nog is, maar ze telen de aardappelen wel op een hoogwaardige manier.”

Kwetsbaar

De Oostenrijkers zijn goed bezig met de kwaliteit, vindt Claassen. „Ze stellen bijvoorbeeld hoge eisen aan ons uitgangsmateriaal. De Oostenrijkers en ook de Duitsers richten zich bij de veredeling op de kwalitatief betere aardappel.” Ook Nederland moet meer die kant op, vindt Claassen, maar de kwekers stellen de uitwendige kwaliteit teveel boven de inwendige kwaliteit. „De commercie wil een aardappel waaraan uitwendig niets mag mankeren. De schil moet glad en goudgeel zijn, de consument wil hem met een borsteltje van de aardappel kunnen vegen.” De kwekers zoeken daarom naar rassen met een dunner en dus zwakkere schil, maar daardoor zijn die aard-

appelen volgens Claassen te kwetsbaar. „Het worden tere juffers en daarmee haal je jezelf problemen op de hals.”

Bacterieziekten zijn het grote probleem bij de dunschillige rassen, zeker bij de nateelt in warmere landen zoals rond de Middellandse Zee. Claassen maakt zich zorgen over die nateelt. Hij heeft in zijn pakket een ras waarin hij na twee jaar vermeerderen al bacterieziek vond. Dat is snel, zeker omdat de hoogste klassen met de hand worden gerooid. Claassen zegt van het ras zonder moeite 60 ton per hectare te oogsten, maar vindt dat eigenlijk niet relevant. „We hebben niets aan een hoge opbrengst als we het pootgoed naar Zuid Europa verkopen en de teler daar door bacterieziekten maar de helft van de knollen kan vermarkten. Dat is slecht voor onze exportpositie. De inhoud is belangrijker dan het mooie, goudgele schillette. We moeten kwaliteit leveren. Aardappelen met een dikkere en dus minder mooie schil verkopen misschien minder makkelijk, maar we kunnen uitleggen dat de kwaliteit beter is. Kwekers, telers en commercie moeten eens met elkaar om de tafel om te praten over dit spanningsveld.”

Rasafhankelijk

De bacterieziekten zijn lastig uit te roeien. „Op veel bedrijven lukt dat niet. We kunnen alleen proberen om de besmetting van partijen zo lang mogelijk uit te stellen en het vervolgens op een zo laag mogelijk niveau houden”, legt Claassen uit. Een van de maatregelen is om het pootgoed in de hoogste klassen met de hand te roeien. Daarnaast wacht de teler met rooien totdat de moederknol volledig is weggerot. Om dat wetrotten te versnellen, heeft de teler al twee jaar geëxperimenteerd met de inzet van kiemremmer Talent. „Ik heb gehoord dat je het pootgoed minder koud kunt bewaren. Door te bewaren bij 8 graden, is de moederknol fysiologisch ouder en zal deze eerder weggrotten”, zegt Claassen. „Dat heeft weer een voordeel in de strijd tegen bacterieziek. De kans op versmering bij het rooien en inschuren neemt af.” Maar Talent biedt meer voordelen, vindt de teler. „Het geeft een plusje in het aantal knollen per plant, al is dat rasafhankelijk.” Spunta bijvoorbeeld reageert niet op Talent, maar Arinda is een ras dat wel reactie geeft. Arinda staat erom bekend dat het laagtal geeft. Claassen heeft daarom van dat ras alle partijen behandeld met de kiemremmer. Door het sneller weggrotten van de moederknollen hoopt Claassen ook eerder te kunnen beginnen met rooien. „Het scheelt misschien twee weken. Op ons bedrijf is dat ook belangrijk. We doen alle werkzaamheden zelf, met eigen machines. Met een areaal van 65 hectare pootaardappelen zitten we aan de grens van wat we kunnen behappen. De kwaliteit moet voorop staan en daar zit veel werk in.”

HET BEDRIJF

Anselm Claassen heeft in Vierhuizen een akkerbouwbedrijf van 120 hectare eigen grond. Hij huurt 25 hectare aardappelland bij. Claassen teelt 65 hectare pootgoed voor drie afnemers: Agrico, het Niederösterreichische Saatbaugenossenschaft (NÖS) - waarmee Agrico samenwerkt - en Sloots Agri. De grootste rassen op het bedrijf zijn Spunta, Almera, Arinda en Hansa.

De acht rassen voor Oostenrijk beslaan 13 hectare, waarvan Ditta 5 hectare inneemt. Voor Sloots vermeerderd het bedrijf het zetmeelas Sofista. Naast pootaardappelen heeft Claassen 32 hectare wintergraan, 10 hectare uien, 22 hectare suikerbieten, 12 hectare graszaad en 3 hectare braak. Tot drie jaar terug zat Claassen in maatschap met een broer, die is geëmigreerd naar Canada.

Het is nu een eenmansbedrijf, maar Claassen gaat in maatschap met zijn vrouw Angélique die fulltime op het bedrijf werkt. Verder is er een vaste medewerker en trekt het bedrijf losse personeel aan voor het selecteren en het sorteren. Het bedrijf heeft een opslagcapaciteit van 3.000 ton, waarvan 1.000 ton op een locatie in het dorp.

Cop
yri
gh
t
f
oto